

Київський національний університет імені Тараса Шевченка
Навчально-науковий інститут філології
Кафедра мов і літератур Близького та Середнього Сходу

**Молодіжний сленг в сучасній перській мові: функціональний та
перекладацький аспект**

*Кваліфікаційна робота
освітнього ступеня «бакалавр»
студентки IV курсу,
спеціальності 035.067 Східні мови та
літератури (переклад включно), перша — перська;
освітньої програми «Перська мова і
література та переклад, англійська мова»*
Петрук Вероніки Вікторівни

Науковий керівник:
к. філол. н., асистент Левчин І. Д.

«Допущено до захисту»
Протокол засідання кафедри мов і літератур
Близького та Середнього Сходу
Протокол № _ від _____.2023
Завідувач кафедри _____ **О. Мазепова**

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1. МОЛОДІЖНИЙ СЛЕНГ ЯК ОБ’ЄКТ ЛІНГВІСТИЧНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ	6
1.1. Теоретичні аспекти дослідження сленгу	6
1.2. Джерела утворення молодіжного сленгу.....	9
1.3. Характерні риси молодіжного сленгу.....	11
1.4. Функції молодіжного сленгу	13
Висновки до першого розділу	16
РОЗДІЛ 2. ОСОБЛИВОСТІ ФУНКЦІОНУВАННЯ ПЕРСЬКОМОВНОГО СЛЕНГУ ТА СКЛАДНОЩІ ЙОГО ПЕРЕКЛАДУ УКРАЇНСЬКОЮ МОВОЮ	17
2.1. Лексико-семантичні поля молодіжного сленгу перської мови	17
2.2. Стилiстичні особливості функціонування перськомовного сленгу.....	28
2.3. Особливості перекладу та способи передачі перськомовного молодіжного сленгу українською мовою	32
Висновки до другого розділу	39
ВИСНОВКИ	41
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	44
ДОДАТКИ	47

ВСТУП

Сучасний світ динамічно розвивається і разом із ним у постійному розвитку перебуває мова. Живий розвиток розмовної мови обумовлюється всіма подіями, що відбуваються в суспільстві, оскільки вони впливають на неї. Мови світу реагують на ці події, включаючи їх у свій лексикон і збагачуючи його новими фразами та висловлюваннями.

Молодіжний сленг, який є невід'ємною складовою мови, становить один із основних та складних аспектів лексикології. Він відображає лінгвокультурні особливості соціуму, що вживає його. Молодіжна мова, яка має багатий стилістично забарвлений словник, найбільше реагує на соціальні проблеми, що є актуальними для суспільства.

Сленг є шаром лексики, що не збігається з літературною нормою.

Деякі дослідники вважають, що сленг сприймається як щось, що віддалене від літературної мови та не характерне для мови інтелігентної людини. Проте, на сьогоднішній день можна помітити, що сленгова лексика розповсюджується в різних сферах людського життя. Вона використовується на радіо і телебаченні, в пресі, літературі та в Інтернеті. Безліч людей різного віку, соціального статусу та класу використовують сленг у своєму усному спілкуванні.

Під категорію сленгу потрапляє молодіжна мова, яка незважаючи на постійні зміни, все одно не залишається без уваги. Крім того, вивчення саме молодіжного сленгу набуває зростаючої актуальності в умовах міжнародних контактів, що розширюються (стажування, турпоїздки, викладання ряду предметів перськомовними фахівцями, перегляд відеофільмів, прослуховування сучасних пісень мовою фарсі, неформальне спілкування з носіями мови тощо).

Актуальність дослідження визначається відсутністю комплексних досліджень, присвячених проблематизації розуміння особливостей перськомовних сленгових одиниць та їх перекладу, а також полягає в обґрунтуванні закономірностей вживання та аналізі виражальних можливостей сленгу перської мови.

Мета роботи – аналіз соціолінгвістичних характеристик функціонування молодіжного сленгу та особливості перекладу перськомовних сленгізмів українською мовою.

Досягнення поставленої мети передбачає розв'язання таких **завдань**:

- 1) визначити поняття «сленг» та його місце в структурі сучасної перської мови;
- 2) встановити причини виникнення молодіжного сленгу;
- 3) визначити характерні риси молодіжного сленгу;
- 4) описати основні функції молодіжного сленгу;
- 5) класифікувати молодіжний сленг за тематичною ознакою;
- 6) проаналізувати стилістичні особливості молодіжного сленгу з урахуванням сфер його функціонування;
- 7) виявити основні труднощі перекладу перськомовного молодіжного сленгу;
- 8) визначити способи передачі перськомовного молодіжного сленгу при перекладі українською мовою.

Об'єкт дослідження – молодіжний сленг сучасної перської мови.

Предметом дослідження є функціональні особливості сленгу в сучасній перській мові та труднощі його перекладу.

Методики та методи дослідження. Для вирішення поставлених завдань використовувалися: теоретичний аналіз (вивчення основних теоретичних понять, аналіз наукової літератури за темою дослідження); критичний аналіз (проблеми лінгвістичної характеристики сленгу); теоретичний синтез (узагальнення теоретичних відомостей про молодіжні сленгові одиниці та її вживання в перськомовному середовищі); системний аналіз (добір ілюстративного матеріалу та його угруповання за структурою і семантикою); лінгвістичний аналіз (дослідження прагматичного аспекту сленгової лексики); описовий метод (опис особливостей вживання молодіжної сленгової лексики перськомовної аудиторії); трансформаційний аналіз (застосування перекладацьких трансформацій при перекладі перських сленгізмів).

Науковою новизною дослідження є те, що в ході дослідження набула подальшого розвитку проблема лінгвокультурних особливостей перськокомовного молодіжного сленгу та його відтворення українською мовою. У бакалаврській роботі розкрито особливості мовної реалізації сленгізмів у мові представників перськокомовних користувачів. У дослідженні проаналізовані способи перекладу та шляхи формування сленгізмів різних рівнів.

Теоретичне значення дослідження полягає у можливості використання результатів цієї роботи для українських дослідників сучасної перської мови, які вивчають походження, семантику, структурні особливості та функціонування сленгових одиниць, які активно використовуються під час онлайн-спілкування, а також їх місце в лексичній системі мови. Аналіз матеріалів цього дослідження, що зібраний на базі сучасних сайтів та форумів, соціальних мереж як носіїв молодіжної субкультури, сприяє розумінню шляхів поповнення загальноживаної лексики сленговими одиницями та сприяє уточненню поняття сленг та способів його відтворення.

Практична цінність дослідження зумовлене тим, що результати роботи можуть бути використані під час укладання персько-українських словників молодіжного сленгу, у розробці спеціальних курсів, пов'язаних із вивченням лексики молодіжного сленгу, а також при подальшому вивченні лексем молодіжного сленгу та написанні статей і тез за цією тематикою.

Матеріалом дослідження є сленгізми, зібрані із сучасних перськокомовних сайтів та форумів (Zabanshenas, P30 World, Persian Hub, Rahnama) соціальних мереж (Instagram, Tik Tok, Twitter та Telegram). Загальна кількість опрацьованих сленгових одиниць – 117.

Структура роботи: Робота складається зі вступу, двох розділів, висновків, списку використаної літератури та додатків. Загальний обсяг роботи становить 56 сторінок, з них 35 сторінок – основний текст. Список використаних джерел налічує 40 позицій.

РОЗДІЛ 1. МОЛОДІЖНИЙ СЛЕНГ ЯК ОБ'ЄКТ ЛІНГВІСТИЧНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ

1.1. Теоретичні аспекти дослідження сленгу

Мова – це дуже складна і багатшарова система, яка постійно змінюється і розвивається. Одним із мовних пластів є сленг. Походження терміну сленг не з'ясоване і викликає суперечки, тому продовжує стимулювати гарячі обговорення стосовно визначення цього поняття, його особливостей та відмінностей від жаргону, аргю та інших схожих концепцій.

Проаналізуємо деякі словникові дефініції. У Кембриджському словнику, термін сленг визначено так: “дуже неформальна мова, яка зазвичай існує в розмовній, а не письмовій формі, та використовується окремими групами людей [33]. В іншому англійському словнику «The Concise English Dictionary of Annandale» сленг визначається як «розмовна мова певного класу як освічених, так і неосвічених людей, мова, що не має загального визнання й часто розглядається як мова невишукана, неправильна й навіть вульгарна» [38]. У словнику Вебстера під сленгом розуміється вживання слів, неапробованих нормами письмового мовлення, що надають мові яскравий і жвавий характер [31, с. 1149]. Як зазначено в Енциклопедії «Українська мова», «сленгу властиво запозичувати одиниці аргю і жаргону, переосмислюючи та розширюючи їхні значення [3]. Однак жодна з наведених дефініцій не відображає сутності досліджуваного явища в повній мірі.

Позиції дослідників стосовно сленгу також різнобічні. Є ті, хто заперечує існування сленгу як лінгвістичної одиниці, спираючись на факт невизначеності цієї категорії.

З одного боку, деякі лінгвісти та літератори (І.Р. Гальперін, К.І. Чуковський, Ч. Анандейл, А. Бірс, О.В. Холмз) розцінюють сленг як вульгарну, злодійську мову, яка швидко вмирає, і якої слід уникати. Часто зустрічається думка, що сленг – це слова-одноденки, які живуть рівно стільки, скільки існує на них мода [11].

Термін “زبان مخفی” (zabān-e maxfi) (досл. таємна мова) був вперше використаний Саїдом Мегді Самаї, лінгвістом і членом групи укладення словника Фархангістану (Академія перської мови та літератури) , під час публікації книги «Словник таємної мови». Він говорив про спільну мову серед молоді та пояснив, що таємна мова є одним із соціальних типів мови, і першими користувачами цього типу мови були злодії, бандити і люди, які порушують закони. Він наголошував що сучасну секретну мову створюють і використовують дві групи. В першу чергу законослухняні люди, тому що їм потрібна мова, яка захищає їхні думки та наміри і не пускає сторонніх у їхній світ. Друга група – це ті, хто поводить себе всупереч нормам суспільства. Хоча цю книгу було заборонено незабаром після її публікації, термін “таємна мова” був добре сприйнятий серед дослідників у цій галузі [40].

З іншого боку, сленг, навпаки, є показником життя, оновлення та прогресу розвитку мови. Американський лінгвіст С.І. Хаякава відзначає сленг як «поезію повсякденного життя», а Ф.Дж. Уїлстек розуміє сленг як «вираз концентрованої життєвої сили (vitality) мови» [5, с. 34].

Отто Есперсе (Otto Jespersen) у своєму виданні "Language: Its Nature, Development and Origin" позначає своє трактування сленгу, яке має коріння в психологічному аспекті мовознавства: "Сленг є формою мови, походження якої зобов'язане бажанням людей відхилитися від простої звичайної мови, яка нав'язує нам суспільство" [30, с. 149].

Головний імпульс у створенні сленгу Есперсен вважає "якесь відчуття власної переваги". Дотримуючись точки зору вченого, сленг є результатом властивому людству "бажанню повеселитися" [30, с. 149]. В основному англійські та американські лексикологи певною мірою згодні з цією точкою зору.

К. Ебл вважає, що найімовірніше сленг з'явився дуже давно, тому що він - є частина будь-якої мови, що використовується при повсякденному спілкуванні в групах людей досить великих і різноманітних, щоб створювати облік підгруп, що піддаються [27, с. 228].

Аболхассан Наджафі — один із найвидатніших сучасних перекладачів і лінгвістів, який завжди був активним членом Академії перської мови та літератури. “Перська народна культура” (Ketāb-e farhang-e fārsiye ‘āmiāne) کتاب فرهنگ فارسی عامیانه - одна з його видатних праць, яка була опублікована в 1999 році (1378 рік за сонячним календарем гіджри) видавництвом Нілюфар у Тегерані.

Повсякденна мова (сленг) — це звичайна розмовна мова, мова освічених чи напів освічених людей і навіть більш-менш вільна писемна мова, яка використовується, наприклад, у розмовах персонажів оповідання, і її використання вказує на дружнє чи рівноправні відносини між мовцем і слухачем. Це мова, яку члени сім’ї використовують у розмові один з одним і зазвичай уникають її використання по відношенню до незнайомців [6].

Кордон між офіційною та побутовою мовою не може бути чітко визначений. Визначити їх межі дуже важко, майже неможливо. Люди, які з дитинства виховувалися в одномовному суспільстві, за суб’єктивними критеріями знають, яким рівнем мови і де їм слід користуватися. А ось людям, які не знають мови країни, треба бути обачними щоб не сплутати лінгвістичні рівні та правильно підбирати лексичні одиниці.

Ця книга містить перські народні ідіоми разом із різними прикладами з різних текстів, особливо перської художньої літератури. Серед її особливостей можна назвати дотримання принципів написання словника та його комплексності. Те, що відрізняє стиль письма Наджафі від інших лексикографів, так це його знання та майстерне володіння західним лексикографічним стилем, і таким чином кожне слово пояснюється не лише визначеннями, але й доказами та історіями.

Протягом останніх років було опубліковано книги в цій галузі, серед яких можна відзначити книги під назвами "Етнографія розмовної мови" та "Етнологія розмовної комунікації", написані Магмудом Акрамі на мовну тематику. “Популярність молоді та огляд змісту текстових повідомлень (SMS)”, робота пана Ібрагіма Набаві, книга «Культура словникового запасу», написана Мегді Самаї, яка розповідає про своєрідну спільну мову серед молодих людей і спільні

терміни серед них, і книга «Культура молодіжної термінології» Магшїда Мошїрі є цінними джерелами для розуміння та вивчення сленгових одиниць останніх десятиліть, що вживаються в іранському суспільстві [40].

У сучасній українистиці більшість дослідників вказують на повну взаємовідповідність термінів «сленг» і «жаргон» [2]. Але є і ті, хто наполягає на необхідності диференціації сленгу й жаргону. Л. Ставицька: «Поняття «жаргон» історично вказує на обмеженість групи його носіїв, а також на вузькість семантичного поля лексичних одиниць. А мовне середовище спілкування великої кількості людей, яке відрізняється від мовної норми, отримало найменування «сленг». Тобто ці терміни не варто назвати синонімами [18, с. 40].

1.2. Причини та джерела появи сленгізмів

Призначення всього сленгу, у тому числі й молодіжного, полягає у формуванні відокремленого «міні» світу, який не підвладний законам та порядкам, які панують в іншому суспільстві. Відокремлюючись, кожне співтовариство відразу створює власну модель світу. Це неминуче відбувається. На місці однієї молодіжної спільноти з'являються інші, зі своїми підвалинами та власне новим сленгом.

Молодь, яка є найбільшим споживачем і творцем цього пласту мови використовує сленг як спосіб пошуку ідентичності через відокремлення себе від інших, кому ці слова чужі. Сленг – це своєрідний код, який розуміють лише ті, хто належить до певної соціальної групи. Його вживання допомагає молоді відчувати себе частиною цієї групи та підкреслити свій статус у ній. З цієї причини інколи молоді люди, які не володіють цією “особливою” мовою, висміюються користувачами прихованих слів і витісняються з цієї соціальної групи.

Говорячи про появу сленгізмів, С.Б. Флекснер пише про те, що зіштовхуючись із будь-якими новими предметами, ситуаціями чи поняттями, соціальні групи винаходять і користуються новими мовними знаками для їх позначення задовго до того, як вони стають загальноживаними. Чим більш

наповнений і значний вокабуляр будь-якої групи, тим більше сленгізмів можуть бути у ній створені [29].

Прикладами таких груп можуть бути злочинці, безхатьки, студенти тощо. Якісь із них досить численні і перебувають у безперервному контакті з домінуючою культурою; інші, навпаки, далекі від цього, та їх вокабуляр надзвичайно яскравий та індивідуальний.

Іншою причиною появи молодіжного сленгу є вплив медіа та інтернету. Соціальні мережі та інтернет-комунікація вимагають швидкості та експресивності мовлення. Молодь шукає нові терміни та вирази, щоб зробити свої повідомлення цікавішими та оригінальнішими. Такі нові слова швидко поширюються серед молоді та стають часто вживаними в молодіжному середовищі.

У соціальних мережах прикладами тих, хто задає тенденції сленговій лексиці, можуть бути блогери та влогери (відео-блогери), популярні акаунти в інстаграмі, твіттері і т.д., так само джерелами може стати «вірусні відео», цитати з яких за секунду розбирають і використовують як сленгову лексику, та інші.

Останнім часом все більш поширеним стало використання сленгових виразів у засобах масової інформації, теле- та радіопередачах та інших мовних контекстах. Така тенденція пояснюється бажанням авторів приблизитись до аудиторії (читачів, слухачів) та передати відтінок молодіжного стилю. Це свідчить про значний вплив сленгу як виразу молодіжної культури на людей різного віку.

Оскільки сленг в більшості утворюється та вживається в місті, носіями його можна вважати міських жителів віку від 14 до 28 років. Саме молодіжний сленг відбиває ті реалії та особливості світобачення молоді, які відрізняються від інших носіїв національної мови [24, с. 12].

Ще однією причиною появи молодіжного сленгу є культурний вплив інших країн. Молодь досліджує культуру інших країн через кіно, музику та інші форми масової культури. Вони використовують нові терміни та вирази, які вони вчаться

від своїх знайомств та засвоюють у повсякденному житті. Це призводить до появи нових слів та виразів, які можуть стати часто вживаними серед молоді.

Не можна також забувати про роль молодіжних підліткових спільнот та груп у формуванні мови. Молодь часто збирається разом, щоб обговорити спільні інтереси та проблеми. У таких групах вони можуть створювати свої власні терміни та вирази, які стають часто вживаними серед них.

Фактори, що впливають на виникнення молодіжного сленгу серед підсистем, включають соціальне оточення і коло спілкування молоді, відмінність інтересів молоді від старшого покоління, розбіжності у поглядах на життя та інші фактори, що визначають соціальне середовище (навчання, спільні інтереси). Таким чином, виникає конкретна мовно-культурна спільнота, яка має свої унікальні особливості. Оскільки молодіжний сленг є невід'ємною частиною молодіжної культури, він вивчається та усвідомлюється разом з реаліями цієї культури у процесі соціалізації.

Отже, молодіжний сленг – це набір постійно трансформованих мовних засобів яскравої експресивної сили, що використовуються в спілкуванні молодими людьми, які перебувають між собою у фамільярних, дружніх стосунках, і є способом внутрішньогрупового спілкування молоді.

1.3. Характерні риси молодіжного сленгу

Проведений аналіз поняття сленг дає змогу виділити характерні риси, притаманні йому.

Перш за все, сленг характеризується яскравим емоційно-оцінним характером з переважаючою експресивною функцією над номінативною. Значення сленгових виразів важко зрозуміти без контексту, адже часто вони вживаються в переносному значенні.

Молодіжний сленг – це частина лексики, яка надто швидко змінюється за своїм значенням. Якщо слово або вислів втрачає новизну, на зміну йому приходять новий сленг. Це альтернативна лексика. Він не може існувати в минулому, він постійно оновлюється. Сленг значною мірою є ефемерним, і тому,

щоб вижити, він має постійно відроджуватися: як ефемерні, так і регенеративні риси тут дуже очевидні.

Сленгу притаманна властивість до швидкої асиміляції в літературну мову. Із цього приводу О.О. Селіванова пише: «Іноді сленг проникає до літературної мови. Дослідники вважають шляхом такого проникнення низку переходів від корпоративного сленгу до інтержаргону, далі – до просторіччя, розмовної лексики й до літературної мови. Сферою поширення сленгу до рівня інтержаргону є засоби масової комунікації (газети, журнали, телебачення, Інтернет), тексти художньої літератури» [17, с. 711]. Це пояснюється тим, що автори намагаються наблизитись до кола їх слухачів (читачів) та надати відтінку молодіжної розкутості. А також підтверджує наявність величезного впливу сленгу як вияву молодіжної культури на людей різного віку.

Ще однією рисою, характерною для сленгу, є його гумористичність. Г.Б. Антрушина стверджує, що сленг є ні що інше як різновид метафори, лексико-семантичні одиниці, повні метонімічного й гумористичного змісту [1, с. 220].

Молодіжний сленг є різноманітний у своєму генетичному складі, тому що він утворений з різних джерел (жаргон, запозичення, професіоналізми, комп'ютерні терміни, діалекти тощо).

Також невід'ємною рисою сленгу є його усний характер. У тому випадку, коли сленг використовують у письмовій мові, то частіше це відбувається щоб описати оточення та особисті якості описуваного персонажа чи предмета. Внаслідок того, що сленг є усною формою мови, то при спілкуванні для людей з його використанням неминуче відбувається спотворення його значення або зміна його вимови у зв'язку зі збільшенням кількості людей, які використовують цей вислів у своїй лексиці.

При його використанні передбачається тісне знайомство тих, хто говорить, або хороше знання про обговорюване.

За словами Конні Ебл, сленг є лексичним, а не фонологічним або синтаксичним. Сленгові терміни не дотримуються ідіосинкратичного порядку

слів; швидше, вони вписуються у відповідний граматичний слот у встановленому синтаксичному шаблоні. Крім того, сленг дотримується тих же продуктивних морфологічних процесів, що й ті, що відповідають за загальну лексику, такі як складання, афіксація, скорочення та функціональний зсув. Треба додати, що мова тіла та інтонація часто є важливими для вказівки на те, що певне слово чи фраза слід тлумачити як сленг [26, с. 95].

«Для сленгу характерний широкий діапазон комбінаторики різних (позитивних та негативних) умов організації мовних елементів та їх властивостей, можливостей їх сумісності чи несумісності, перетину, розкладання, заміщення, накладання та перегрупування, а також порядку проходження мовних одиниць, їх ознак та зв'язків, включення у систему чи винятки з неї. Саме комбінаторні процеси в сленгу нерідко обумовлюють «найнесподіваніші» значення та функції однієї й тієї ж словоформи» [13].

Отже, багато лінгвістів виділяють подібні риси сленгу – аспект нестандартності, знаходження нижче літературної мови та факт експресивної забарвленості більшості сленгізмів.

1.4. Функції молодіжного сленгу

Сленг використовується для багатьох цілей, тому лінгвісти у цьому питанні не дотримуються єдиної точки зору. Одні виділяють три функції сленгу: комунікативну, номінативну та когнітивну, інші до основних функцій сленгової лексики також відносять експресивну, світоглядну, езотеричну, ідентифікаційну (сигнальну), функцію мовної економії часу .

Комунікативна функція сленгу пов'язана з тим, що молодіжний сленг, передусім, є засобом спілкування людей. Він дозволяє одному індивіду висловлювати свої думки, а іншому – що сприймає – розуміти їх, тобто якось реагувати, брати до уваги, відповідно змінювати свою поведінку чи свої уявні установки.

Комунікативна функція сленгу здійснюється завдяки тому, що сама сленгова мова є системою знаків: інакше просто не можна спілкуватися. А знаки,

у свою чергу, і призначені для того, щоб передавати інформацію від людини до людини.

Звернемося до когнітивної, або пізнавальної функції, яка реалізується молодіжним жаргоном надзвичайно широко. Когнітивна функція сленгових лексичних одиниць, на думку Р. Іванової, виявляється у тому, що багато найменувань у сленгу несуть у собі додаткову інформацію, що у стандартних позначеннях, і у вигляді репрезентують додаткові знання навколишній світ [8, с. 33].

Функції когнітивності та комунікативності сленгу мають взаємозв'язок. "Одиниці номінації, які не мають еквівалентів у нормалізованій мові, безумовно носять високу комунікативну значущість, тому що вони спрощують, а іноді й визначають процес спілкування".

Прояву номінативної функції у сленгу сприяє пристосування молодих людей до технічного прогресу та тенденцій моди. Сленг є в основному вторинною лексичною системою, в якій явища навколишнього життя отримують свої найменування, що співіснують зі стандартами літературної мови. Але для сленгу також характерні слова, які не мають відповідності у загальнонаціональній мові та в повсякденно-розмовній мові [8, с. 133].

Сленг як позначає суперечать моралі і закону явища, він висловлює і певне ставлення до них – нейтральне, позитивне чи трохи зарозуміле і зневажливе - так здійснюється експресивна функція сленгу. У сленгових лексичних одиницях обов'язково присутні всі типи конотацій: емоційний компонент здебільшого іронічний, зневажливий і, відповідно, оцінний. Сленгізми завжди мають синоніми в літературній лексиці і, таким чином, є хіба що іншими, більш експресивними, ніж звичайні, назвами предметів, чому викликають емоційне себе ставлення. Експресивність їх спирається на образність, дотепність, несподіванку, іноді кумедне спотворення.

Особливо яскраве експресивне забарвлення сленгізмів, що відображають у мові різні негативні явища, притаманні дійсності. Носій мови сам несвідомо визначає функціональне навантаження вживаної їм у процесі спілкування

лексеми. Іntenція того, хто говорить, може бути найрізноманітнішою: від дружньо-грубофамільярних до явно образливих.

Світоглядна функція сленгу проявляється в тому, що на мову впливають вікові та професійні особливості мовлення, їхня приналежність до того чи іншого соціального середовища, а також відмінності, пов'язані зі ступенем культури та освіти. Одна й та сама особа може володіти кількома нормами чи варіантами вимови, які у мові, і використовувати їх у залежність від ситуації спілкування. У реальному житті так звані "вищі верстви" суспільства зовсім не обов'язково і не завжди користуються літературним стандартом, а "нижчі верстви" – соціальним, міським або місцевим діалектом [14].

Зазначимо, що світоглядна функція пов'язана з езотеричною. Реалізація цієї функції сленгу визначено його специфікою – щодо закритим характером функціонування проти літературною мовою. Сленгові лексичні одиниці відбивають властиве членам будь-якої групи почуття солідарності і навіть вороже, неприязне, насмішкувате ставлення до стороннім. Це протиставлення «своїх» «чужим» знаходить свій відбиток у серії пейоративних сленгізмів, застосовуваних щодо чужинців, нездатних стати «своїми», влитися у ту чи іншу групу [23, с. 67].

Ідентифікаційну функцію деякі вчені називають сигнальною, і вона також пов'язана з езотеричною функцією. Суть її полягає в тому, що сленг є свого роду паролем, що дозволяє впізнати «свого» серед інших (за манерою розмови, жестами та ін.), він полегшує пошук потрібних осіб, допомагає встановлювати та підтримувати специфічні контакти. У ході розмови промовець сигналізує про себе, про навколишній світ; з його промови складається чітке уявлення про його соціальне становище, вік, регіональне походження (оскільки для певної говірки характерні фонетичні, граматичні, лексичні риси). Мовленнєвою поведінкою говорить підкреслює готовність підтримувати контакти з членами цієї групи [7].

Функція економії часу докладно розглянуто Т.Є. Захарченко. На його думку, сленг допомагає економити час та місце у мовному спілкуванні [4]. Засобами

реалізації цієї функції є абрєвіація, скорочення, а також різноманітні написи-скорочення у письмовій мові [7, с. 133].

Отже, сленг виконує найрізноманітніші функції, що тісно пов'язані між собою: комунікативну, когнітивну, номінативну, експресивну, світоглядну, езотеричну, ідентифікаційну та функцію економії часу. Основною функцією сленгу є, безперечно, експресивна. І це пов'язано з тим, що сленг – це історично сформований нестандартний розмовний, рухливий та експресивно забарвлений шар лексики, що носить часто жартівливий та грубоватий відтінок.

Висновки до першого розділу

Отже, у сучасному мовознавстві не існує загальноприйнятого визначення поняття «сленг». Однак, розглянувши та проаналізувавши деякі словникові дефініції, молодіжний сленг можна визначити як «пласт мови, який складається з лексичних одиниць, що виходять за межі літературної мови, вирізняються високим ступенем емоційно-експресивного забарвлення та використовуються молоддю для виокремлення своєї соціальної групи у суспільстві».

Причинами появи молодіжного сленгу є пошук ідентичності та бажання створення унікального коду для відокремленої групи в соціумі, позначення сучасних інноваційних явищ новими мовними знаками, культурний вплив інших країн, діяльність медіа та інтернет простору, підліткових спільнот та груп зі спільними інтересами

Характерними рисами молодіжного сленгу перської мови є мінливість, яскравий емоційний характер, генетична різноманітність, швидка асиміляція в літературну мову, усний характер та неформальність.

Молодіжний сленг виконує різноманітні функції що тісно пов'язані між собою: комунікативну, когнітивну, номінативну, експресивну, світоглядну, езотеричну, ідентифікаційну та функцію економії часу. Основною функцією сленгу є, безперечно, експресивна. І це пов'язано з тим, що сленг – це історично сформований нестандартний розмовний, рухливий та експресивно забарвлений шар лексики, що носить часто жартівливий та грубоватий відтінок.

РОЗДІЛ 2. ОСОБЛИВОСТІ ФУНКЦІОНУВАННЯ ТА ТРУДНОЩІ ПЕРЕКЛАДУ ПЕРСЬКОМОВНОГО СЛЕНГУ УКРАЇНСЬКОЮ МОВОЮ

2.1. Лексико-семантичні групи перського сленгу

Використання сленгу в сучасному Ірані є популярним явищем серед більшості підлітків. Перський молодіжний сленг – це мовне явище, яке постійно розвивається під впливом популярної культури, технологій і соціальної динаміки. Хоча в перському молодіжному сленгу немає офіційної класифікації тематичних груп, у ході дослідження було опрацьовано більше тисячі сленгових одиниць та виділено основні семантичні поля, які мають мовне відображення у лексичному запасі молоді. В Ірані перський молодіжний сленг за останні роки зазнав значних трансформацій, породивши різні тематичні групи. Ці тематичні групи не лише демонструють лінгвістичну творчість перської молоді, але й дають змогу зрозуміти її інтереси, цінності та прагнення.

Сленг не обмежує кількість тем для обговорення, адже сленгових лексичних одиниць достатньо, аби молодь могла висловити думку на будь-яку тему, починаючи від знайомства, закінчуючи обговоренням політичних тем. У ході дослідження нами було виділено такі семантичні поля, які переважають у молодіжному середовищі:

1. Технології та соціальні мережі
2. Гумор та насмішки
3. Міжособові стосунки
4. Шкідливі звички (пияцтво, куріння..)
5. Культура (музика, кіно)
6. Бізнес та гроші
7. Мода та стиль
8. Політика та громадська активність
9. Спорт
10. Ненормативна лексика (“слова-паразити”, лайливі слова).

Кожне середовище має свої відмінності, тому сленг озвучує реалії життя саме у цьому оточенні. Одним із чинників у формуванні сленгових лексем є

спорідненість людських інтересів. Як і будь-яке явище, сленг має нейтральний, позитивний і негативний бік. Безумовно за допомогою сленгу люди краще розуміють одне одного. Але не можна не зважати й на негативні явища пов'язані зі сленгом. Мова йде про невідповідність сленгу мові стандарту або літературній мові. Сленг є одним із відгалужень сучасної перської мови і одночасно позамовною одиницею, за допомогою якої молодь може грубо висловити свої емоції та ставлення щодо тієї чи іншої ситуації або показати своє негативне налаштування.

Розглянемо детальніше основні тематичні групи перськомовного молодіжного сленгу та проаналізуємо приклади, що найчастіше зустрічаються як в мовленні так і в спілкуванні в інтернет-просторі:

1. Технології та соціальні мережі

Поширення технологій революціонізувало спосіб спілкування молодих людей і взаємодії зі світом. Перська молодь прийняла цю цифрову еру, створивши окремий мовний стиль у тематичній групі технологічного сленгу. У цій групі терміни та вирази часто запозичуються з англійської мови та змішуються з перською мовою, щоб сформувані унікальні фрази, які охоплюють цифровий досвід і технологічні тенденції іранської молоді. Наприклад, «بزانگ» *bezang*» (що означає «позначати тегом») використовується, коли хтось хоче згадати або позначити когось іншого в публікації в соціальних мережах, тоді як «هشتگی» *heštégi*» (похідне від англ. «hashtag») стосується використання хештегів в онлайн-розмовах.

Крім того, тематична група технологій відображає вплив популярних платформ і додатків. Такі слова, як “فیلتر *filter*” (використовується для опису фільтрів або ефектів редагування фотографій) чи “زوم کردن” *zum kardan*» (походить від платформи для відеоконференцій Zoom) стали частиною повсякденних розмов, підкреслюючи інтеграцію технологій у народну мову перської молоді.

Найпопулярнішими термінами в перському молодіжному сленгу, пов'язаних з темою «технології» є:

“gajet” (گجت): цей термін походить від англійського “gadget” та стосується будь-якого електронного пристрою або технологічного гаджета. Його зазвичай використовують для опису смартфонів, планшетів та інших портативних пристроїв.

"tekno" (تكنو): скорочення від "технології", (англ. “technology”) , цей термін використовується для позначення всього, що стосується технологій або гаджетів. Його часто використовують для опису останніх технологічних тенденцій.

"Geim" (گيم): цей термін походить від англійського слова “game” та використовується для позначення відеоігор. Його також можна використовувати для опису людини, яка проводить багато часу за відеоіграми.

"Mob" (موب): скорочення від "мобільний", цей термін використовується для позначення мобільних телефонів або смартфонів. Це популярний термін серед перської молоді для опису своїх мобільних телефонів.

“Onlā” (انلا): цей термін походить від англійського слова «online» і використовується для опису всього, що пов’язано з інтернетом або діяльністю в інтернеті.

"Interneti" (اينترنتى): цей термін стосується тих, хто одержимий інтернетом і проводить значну кількість часу в Інтернеті.

"Lāg" (لاگ): скорочення від "vlog" або "video log", цей термін стосується створення та обміну відеовмістом онлайн, як правило, на таких платформах, як YouTube або Instagram.

"Sošāl" (سوشال): скорочення від "соціальні медіа", цей термін використовується для позначення різних платформ соціальних медіа, таких як Facebook, Instagram або Twitter.

«Imoji» (ايموجى): цей термін використовується для позначення емоджі, маленьких цифрових знаків, які використовуються для вираження емоцій у текстових повідомленнях або публікаціях у соціальних мережах.

«Filter» (فيلتر): цей термін використовується для опису фільтрів або ефектів редагування фотографій, які можна застосувати до фотографій перед публікацією в соціальних мережах.

2. Гумор та насмішки

Насмішки та гумор є важливою складовою молодіжної культури та спілкування. Молодь часто використовує насмішки, жарти та гумор як засіб вираження своїх почуттів, ставлення до певних ситуацій або просто для розваги та релаксації.

Насмішки можуть мати різні форми, від легкого пліткування і підштовхування до сарказму та іронії. Вони можуть бути спрямовані на інших людей, на певні соціальні групи або на суспільні явища.

“Bā gardan kafš haft kardan” (با گردن کفش هفت کردن): дослівний переклад означає «зав’язування шії черевиками». Цей вислів використовується, коли хтось звинувачує себе в тому, що пішло не так, часто в самопринизливій чи жартівливій формі.

“Qaribe-xāri” (غریبه خواری): у перекладі як «висміювати аутсайдерів», ця фраза використовується, коли хтось використовує гумор чи жарти, щоб дражнити чи висміювати когось, хто не є частиною їхнього соціального кола або сприймається як аутсайдер.

“Guzāle” (گُزَاله): цей сленговий термін відноситься до людини, яка є незграбною або схильною до кумедних помилок, часто надаючи комічне полегшення в різних ситуаціях.

“Dast be ham zadan” (دست به هم زدن): Це означає «вказувати пальцем один на одного» і стосується ситуації, коли кілька людей звинувачують один одного в проблемі.

«Dardnāk» (دردناک): це слово означає «болючий» або «болісний», це слово використовується з сарказмом, щоб висміяти когось за надмірну драматичність або перебільшення ситуації. Це означає, що те, на що вони скаржаться, є дрібницею.

«Mozāhem» (مزاحم): це слово означає «настирливий» або «докучливий», але на молодіжному сленгу воно може використовуватися для висміювання когось за те, що він надто чутливий або легко образливий. Це говорить про те, що вони роблять велику справу з чогось незначного.

“Joje” (جوجه): буквально означає «курча», цей термін використовується для опису людини, яка є нудною, нецікавою або позбавленою ентузіазму. Його також можна використовувати для опису чогось нудного або буденного.

3. Міжособові стосунки

Як і в багатьох інших культурах, перський молодіжний сленг часто включає вирази та фрази, пов'язані зі стосунками, побаченнями та фліртом. Ці терміни можуть швидко змінюватися в міру появи або зміни нових тенденцій знайомств. Ось деякі загальні терміни та вирази перського молодіжного сленгу, які ви можете зустріти під час обговорення стосунків:

«‘āšeqāne» (عاشقانه): українською цей термін перекладається як «романтично, закохано». Його можна використовувати для опису стосунків або дій, які є ласкавими, пристрасними або любовними.

«‘ešq-e matnu`» (عشق ممنوع): буквально означає «заборонене кохання», ця фраза використовується для опису стосунків, які вважаються табуйованими або забороненими суспільством, наприклад стосунки між людьми з різного походження або соціальних класів.

«Gerdāb» (گرداب): цей термін, який перекладається як «вир», часто використовується для позначення складних або драматичних стосунків. Це означає, що стосунки сповнені злетів і падінь, поворотів і не йдуть гладко.

«Dige nemitarsam» (دیگه نمیتارسم): ця фраза перекладається як «мені більше не страшно». Він використовується, коли хтось був поранений або пережив розбите серце в минулому, але тепер став стійким і більше не боїться вступати в нові стосунки або ризикувати в коханні.

«Xātere» (خاطره): означає «спогад» або «момент», цей термін використовується для опису ностальгічного або пам'ятного моменту у відносинах. Це часто відноситься до конкретного досвіду або події, які мають сентиментальну цінність.

4. Шкідливі звички

У Ірані є деякі загальні тенденції щодо молоді і шкідливих звичок, але варто зауважити, що ці тенденції можуть змінюватися в залежності від різних

соціокультурних та релігійних факторів. Куріння вважається однією з найпоширеніших шкідливих звичок серед молоді в Ірані.

Вживання наркотиків, зокрема марихуани та опіатів, є проблемою серед молоді в Ірані. Уряд Ірану приділяє велику увагу боротьбі з наркотиками та здійснює суворі закони щодо торгівлі та вживання наркотиків. Однак, на жаль, все ще існує нелегальний ринок наркотиків, який приваблює молодь.

У Ірані вживання алкоголю заборонено внаслідок релігійних законів. Іслам, який є домінуючою релігією в країні, забороняє споживання алкоголю. Проте, деякі молоді люди можуть намагатися обійти це обмеження та споживати алкоголь у таємниці. Нижче зібрані основні сленгові одиниці для позначення шкідливих звичок:

“āb-e tarab” (آب طرب) : Ця фраза буквально перекладається як «вода радості». Це евфемізм для алкоголю, який використовується для позначення алкогольних напоїв у легковажній або грайливій манері.

“āb-e dam” (آب دم): цей сленговий термін у перекладі як «вода дихання» використовується для позначення алкогольних напоїв, особливо коли мовець хоче підкреслити вплив алкоголю на душевний стан чи досвід вживання алкоголю.

"Tirix" (تیریک): цей термін стосується куріння сигарет. Воно походить від фарсі слова «тир» (تیر), що означає стріла, і використовується метафорично для опису дії вдихання диму.

"Tahrib" (تخریب): це слово перекладається як «знищення» або «руйнування». У контексті куріння це стосується самого процесу куріння або самої звички. Це означає, що куріння може мати негативні наслідки для здоров'я.

“Māii” (مایئ): цей термін запозичено від англійського слова «high». Він використовується для опису стану перебування під впливом речовин, зокрема куріння марихуани чи вживання інших речовин, що змінюють свідомість.

5. Культура (музика, кіно)

Перський молодіжний сленг часто містить посилання на популярні фільми, телешоу, музику та відомих людей. Вони можуть використовувати терміни чи

вирази, пов'язані з певними акторами, музикантами чи героями популярної культури.

Ось кілька термінів на перському молодіжному сленгу, пов'язаних із темою «культура»:

“Farhang-e šor” (فرهنگ شور): цей термін стосується популярної культури, включаючи музику, фільми та розваги. Він представляє культурні елементи, які широко споживаються та відзначаються перською молоддю.

“Kālčer” (کالچر): цей термін походить від англійського слова «culture» і використовується для позначення загального стилю життя, тенденцій і уподобань перської молоді. Він охоплює різні аспекти сучасної молодіжної культури, такі як мода, музика та соціальні мережі.

“Kulče” (کولچه): цей термін є поєднанням слів «крутий» і «культура». Він використовується для опису чогось або когось, хто є модним або в курсі останніх культурних тенденцій.

“Taksi” (تکسی): на перському сленгу «таксі» означає особу, яка діє як посередник або фасилітатор культурного досвіду. Зазвичай це люди з хорошими зв'язками, які можуть познайомити інших з новими тенденціями, подіями чи місцями на сцені молодіжної культури.

“Xone kon” (خونه کن): цей термін буквально перекладається як «потрясувач будинку». Він використовується для опису того, хто бере активну участь у культурних заходах, вечірках і зібраннях. Це означає, що людина вміє добре проводити час і сприяє живій атмосфері таких заходів.

6. Бізнес та гроші

Семантичне поле “Гроші та бізнес” є широко обговорюваною серед перської молоді. Сучасна молодь використовує сленгові одиниці щоб позначати нові явища у бізнесі або ж оновити вже так звану “застарілу” лексику.

“Dolāri” (دلاری): відноситься до когось, хто є багатим або має багато грошей, як правило, у яскравій або ефектній формі.

“Pul-e to tize” (پول تو تیزه): буквально перекладається як «гроші гострі для вас». Це означає, що хтось добре вміє заробляти гроші або має хист до бізнесу.

“Totāl” (توتال): походить від англійського слова "total", воно використовується для опису людини, яка є фінансово забезпеченою або багатою.

“Divune-ye pul” (دیوونه‌ی پول): ця фраза перекладається як «божевільний від грошей» і використовується для опису людини, яка одержима грошима або надмірно зосереджена на накопиченні багатства.

“Puldār” (پولدار): цей термін перекладається як «той хто має гроші» або «багатий» і зазвичай використовується для опису людини, яка має багато грошей або фінансово забезпечену.

7. Moda та стиль

Модні тенденції відіграють значну роль у молодіжній культурі в усьому світі, і перський молодіжний сленг це відображає. Терміни, пов’язані з марками одягу, певними модними стилями чи унікальними модними виборами, можуть потрапити в їхній сленговий словник.

Тематична група “Мода” відображає вплив світових тенденцій моди, але також містить елементи іранської культури та ідентичності. Він демонструє, як перська молодь орієнтується на перетині місцевої та глобальної естетики моди, виражаючи свою індивідуальність через особистий стиль. Наведемо кілька прикладів:

«Kulāk» (کولاک): цей термін стосується тих, хто одягається стильно або модно.

«Lahze» (لحظه): це слово буквально означає «момент», але в контексті моди воно використовується для опису того, що зараз є модним.

"Zibāst" (زیباست): цей сленговий термін означає «це красиво» і використовується для опису чогось естетично привабливого або модного.

"Jadid" (جدید): це слово перською означає «новий» і часто використовується для позначення останніх модних тенденцій або новинок в індустрії моди.

"Bālābāni" (بالابانی): цей термін стосується тих, хто носить штани, підтягнуті високо, часто вище талії. Це стиль, який набув популярності серед перської молоді.

8. Політика та громадська активність

Політика та молодь мають важливий зв'язок, оскільки молодь є майбутнім суспільства, і політика має вплив на їхнє життя та майбутнє. Молодь виявляє інтерес до політики, бере участь у політичних процесах і має можливість впливати на прийняття рішень. А щоб виражати свої бажання та обговорювати сучасні політичні процеси вони використовують сленгові вирази:

“Siyāsātābād” (سیاست‌آباد): гра слів, що поєднує «siyāsāt» (політика) і «-ābād» (перський суфікс, що означає «місто» або «заселене місце»). Це стосується стану надмірної політики або коли політичні питання домінують у розмові чи ситуації.

“Politik” (پلیتیک): аналог «siyāsi» (політичний), що використовується для позначення політичних питань або дискусій.

“Sošālāktivist” (سوشالاکتیویست): поєднання «соціальний» і «активіст», цей термін стосується людини, яка активно бере участь у громадській діяльності.

“Ruz-e nohom-e Dey” (روز نهم دی): буквально означає «9-е Дея», ця фраза стосується дати іранського сонячного календаря гіджри (що відповідає 30 грудня). В цей день в Ірані відзначають День студента і цю дату пов'язують із студентськими протестами та активізмом.

9. Спорт

Молодь і спорт в Ірані відіграють важливу роль в культурному та соціальному житті країни. Спорт є популярним серед іранської молоді, і держава надає значну підтримку розвитку спорту та фізичної активності серед молоді.

“Bāmzzetarin bālāye divār” (بامزه‌ترین بالای دیوار): буквально означає «найсмійніша людина на стіні». Це відноситься до того, хто чудово вміє лазити по стіні або займається паркурром.

“Barge-barge” (برگه‌برگه): цей термін походить від слова «barge» (сноуборд) і використовується для позначення того, хто є чудовим сноубордистом.

“Taxte-bāz” (تخته‌باز) перекладається як «гравець на дошці», це означає скейтбордиста.

“Futsāli” (فوتسالی): цей термін використовується для опису тих, хто грає у футзал, різновид гри в міні-футбол.

“Golzan” (گلزن): походить від «gol» (гол) і «zan» (нападаючий), це відноситься до досвідченого бомбардира у футболі чи будь-якому іншому виді спорту.

10. Ненормативна лексика

Ненормативна лексика загалом, і брудна лайка зокрема, має чіткі культурні особливості для кожного народу, що він її використовує. У молодіжному сленгу цей вид лексики використовується для емоційної розрядки, як засіб зниження соціального статусу адресата або як засіб дружнього кепкування.

“pedar sag” (پدر سگ) (досл. собачий батько). Якщо ви кажете, що хтось — pedār sag, ви буквально говорите йому, що його батько — собака, і даєте йому повідомлення, що ви вважаєте його дурнем і нікчемою.

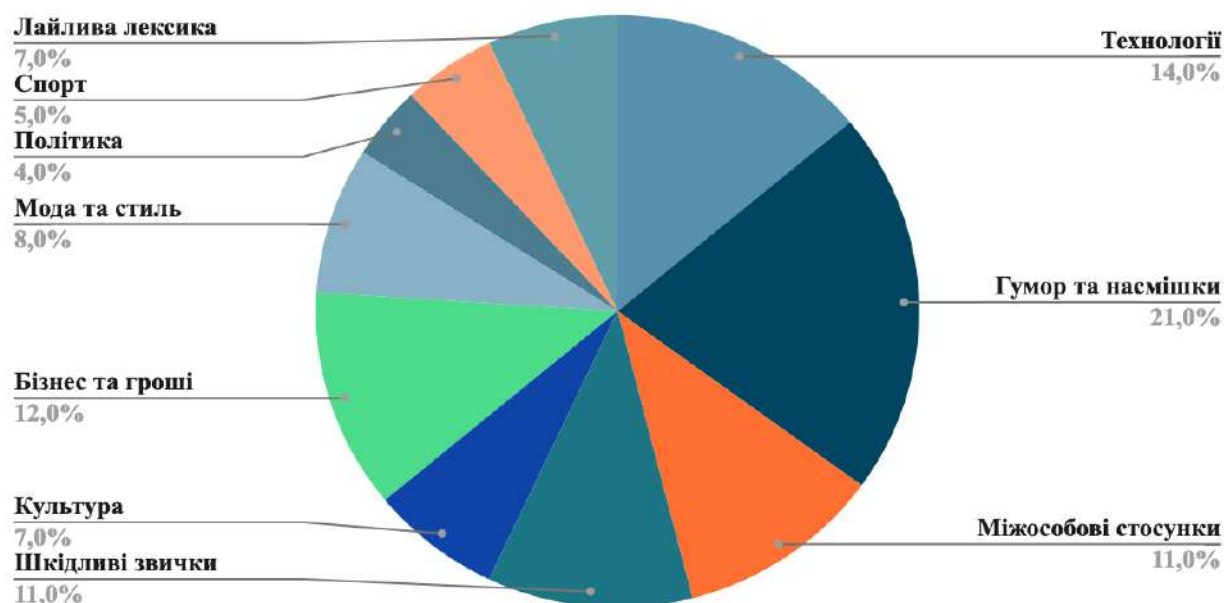
“Kir” (کیر) буквально означає пеніс. У молодіжному сленгу це слово як відповідь означає «замовкни». За допомогою цього мовець має на увазі, що те, що ви щойно сказали чи зробили, було неприємним. Отже, це також може бути явним способом сказати «перестань».

“Kos nagu!” (کس نگو!) – це перський спосіб сказати: «припиніть фігню», англійським еквівалентом може бути “stop the bullshit!”. Воно складається з іменника та дієслова. Частина іменника (kos) — це сленг на фарсі, що означає піхву. З іншого боку, дієслівна частина (nagu) означає «перестати говорити».

Отже, згідно проведеного аналізу 117 сленгових одиниць, нами було виділено основні тематичні групи та визначено відсоток частотності їх вживання на перськомовних форумах та популярних молодіжних платформах. Їх класифікація представлена на діаграмі нижче (див. Рисунок 1).

Сфера вживання «Гумор та насмішки» є найбільш поширеною в перському молодіжному сленгу та складає 21%. Молодіжний сленг відзначається великою кількістю гумору, оскільки він є виявом творчості та самовираження молоді. Це допомагає створити почуття приналежності та розпізнавання серед однолітків, а також жарти в молодіжному сленгу часто є легко запам'ятовуваними та швидко розповсюджуються серед молоді.

Класифікація перського молодіжного сленгу за тематичною ознакою

Рис. 1 Класифікація молодіжного сленгу сучасної перської мови за сферами вживання

Це допомагає створити почуття приналежності та розпізнавання серед однолітків, а також жарти в молодіжному сленгу часто є легко запам'ятовуваними та швидко розповсюджуються серед молоді.

Велику частку займає тема «Технології» – 14%. У молодіжному сленгу багато лексики, що пов'язана з соціальними мережами, оскільки ці аспекти мають значний вплив на життя молоді. Вона активно використовує соціальні мережі, такі як Instagram, Facebook, Snapchat та інші, для спілкування, обміну фотографіями, відео та інформацією. Соціальні мережі стали не лише засобом комунікації, а й платформою для самовираження, вираження своїх інтересів та створення власного іміджу.

Групи сленгізмів на теми «Міжособові стосунки» – 11%, «Шкідливі звички» – 11%, «Бізнес та гроші» – 12%, розподілені за частотністю майже порівну. Ці лексико-семантичні поля є чітко вираженими в перському молодіжному сленгу. Підлітки активно спілкуються між собою про ці теми, обговорюють проблеми,

діляться досвідом та шукають спільні інтереси. Сленгові вирази на ці теми допомагають відобразити їхні погляди, думки та емоції.

8% складає лексико-семантичне поле «Мода та стиль», та рівними за частотністю вживання є тематичні групи «Культура» та «Ненормативна (лайлива) лексика» – по 7%. Сленгізми на ці теми можуть бути поширені серед молоді, оскільки вони дозволяють виражати свою ідентичність, створювати спільноту і використовувати унікальні терміни та вирази, які зрозумілі лише в межах їх соціальної групи.

Тематична група «Спорт» складає 5%, а «Політика» – 4%. Вони є менш вживаними за попередні групи, але лишаються дуже актуальними для молоді. Ці сленгізми більш поширені в специфічних молодіжних спільнотах, члени яких мають однакові інтереси.

2.2. Стилiстичнi особливостi функцiонування перськомовного сленгу

Перський молодіжний сленг, як і сленг у будь-якій мові, характеризується своїми унікальними стилістичними особливостями, які відрізняють його від офіційної або стандартної мови. У ході дослідження лексичних одиниць було виділено загальні стилістичні особливості перського молодіжного сленгу:

1. Запозичення

Перська мова має багату історію запозичень з різних джерел. Протягом свого розвитку перська мова поглинала лексику інших мов, зокрема арабської, тюркських мов і європейських. Ці слова, як правило, адаптовані відповідно до перської фонетики та граматики, що призводить до виразного стилю перського сленгу.

"āpārtemān" (آپارتمان) - запозичення з англійської мови "apartment", що використовується для позначення квартири.

"pārḡfium" (پارفيوم) - запозичення з французької "parfum", що означає парфуми.

"mobāil" (موبایل) - запозичення з англійської "mobile", що має значення "мобільний телефон".

2. Аббревіатури та акроніми

Як і багато молодіжних сленгів, перський молодіжний сленг часто використовує аббревіатури та акроніми. Це дозволяє швидше та ефективніше спілкуватися, особливо в неформальних контекстах, таких як текстові повідомлення та соціальні мережі.

«x-x» (خ خ) — аббревіатура від «خیلی خنده» (xeylî xande), що означає «дуже смішний» або «веселий».

«m-m» (م.م) — аббревіатура від «موقع مکالمه» (mouqe'-e mokāleme), що перекладається як «під час розмови» і часто використовується, щоб щось непрямо підказати.

3. Словесна творчість

Перський молодіжний сленг відомий своїм винахідливим використанням слів і фраз. Сленгові терміни часто створюються шляхом модифікації існуючих слів, використання грайливих чи перебільшених виразів або комбінування слів для формування нових значень. Ця лінгвістична творчість допомагає встановити почуття приналежності та ідентичності серед молоді.

"či šode bedid?" (چی شده بدید؟) - Грайливий вираз, що означає "Що там?" або "Що сталося?"

"besmār" (بسمار) - поєднання "بسیار" (besyār), що означає "дуже" та "مار" (mār), що означає "змія". Використовується для опису хитрого або хитрого.

4. Метафоризація

Метафори — це фігури мови, які виражають порівняння між двома, здавалося б, не пов'язаними об'єктами чи ідеями, підкреслюючи їхню подібність, щоб створити яскравий чи уявний ефект [3]. Вони додають глибини та креативності молодіжній мові, дозволяючи нам передавати абстрактні поняття більш привабливо та виразніше за допомогою сленгу.

"Goh xordam!" (گه خوردم) (досл. Я з'їв лайно!) — цей метафоричний вислів використовується для передачі почуття поразки чи розчарування, маючи на увазі, що оратор залишився позаду або зазнав невдачі в певній ситуації, зробив дурницю.

«Mīxām barat qazāye del bebarim (میخوام برات غذای دل ببریم)» (досл. Я хочу принести тобі їжу серця) — ця метафорична фраза виражає прихильність або бажання зробити когось щасливим і стосується емоційної підтримки чи комфорту.

5. Неформальна вимова та фонетика

Перський молодіжний сленг часто відхиляється від стандартної вимови та дотримується власних фонетичних правил. Це може включати випадання певних звуків або складів, зміну наголосу або перебільшення певних звуків для наголосу.

«man dāram mīxonam-aš» (من دارم میخونمش) – неформальна вимова «من دارم میخوانمش» (man dāram mīxonam-aš), що означає «я читаю».

"čikāri mikoni?" (چیکاری میکنی؟) – неформальна вимова «چه کار می‌کنی؟» (če kār mikoni?), що означає "Що ти робиш?"

6. Смайли та емоджі

Використання смайликів та емоджі поширене в перському молодіжному сленгу, особливо в онлайн-спілкуванні. Ці символи допомагають передати емоції, тон і контекст, які може бути важко виразити одним лише текстом.

"xande-dār :))" (خنده‌دار :) - використання ":))" для позначення сміху чи розваги.

"čāi man-am migireh (" (چای منم می‌گیره) - додавання сумного обличчя ":", щоб висловити розчарування чи смуток.

7. Ідіоматичні вирази

Ідіоматичні вирази: перський молодіжний сленг включає ідіоматичні вирази та розмовні фрази, які можуть не зустрічатися в офіційній мові. Ці вирази додають колориту та грайливості розмові, створюючи більш експресивний та неформальний стиль спілкування.

«jok zadan» (جوک زدن) — ідіоматичний вислів, що означає «пожартувати» або «жартувати».

«bāzi naro» (بازی نرو) — розмовна фраза, яка використовується для того, щоб сказати комусь «перестань балуватися» або «перестати пустувати».

8. Перемикання кодів

Перський молодіжний сленг часто передбачає перемикання кодів, що означає чергування між різними мовами чи діалектами в одній розмові. Перемикання кодів дозволяє окремим особам переміщатися між формальними та неформальними реєстрами, демонструвати мовну майстерність і зміцнювати групову ідентичність.

"āhare xātere!" (آخر خاطره), тобто «Кінець історії!» – цей вислів поєднує перське слово «xātere» (пам'ять, спогад) з англійською фразою «The end of the story», щоб підкреслити, що щось закінчилося або завершилося.

9. Скорочення та аббревіатури

Абревіатури часто використовуються в молодіжному сленгу, включаючи перський молодіжний сленг, щоб швидко й ефективно спілкуватися в цифрових і онлайн-розмовах. Ці аббревіатури зазвичай використовуються в текстових повідомленнях, публікаціях у соціальних мережах та онлайн-чатах. У той час як деякі аббревіатури є універсальними та використовуються в різних мовах і культурах, інші є специфічними для перського молодіжного сленгу. Ось кілька прикладів скорочень, які використовуються в перському молодіжному сленгу:

«RS» Rāhat Sedā (راحت صدا) – ця аббревіатура розшифровується як «Rāhat Sedā», що буквально перекладається як «комфортний звук», але зазвичай використовується для позначення «все добре» або «немає проблем».

«T2T» Tuqe Tamin (توی تمین) – ця аббревіатура походить від перської фрази «Tuqe Tamin», що означає «всередині страховки», і використовується з гумором, щоб означати, що хтось покритий або захищений у певній ситуації.

10. Неологізми та лексичні новотвори

Прийняття неологізмів у перському молодіжному сленгу можна розглядати як засіб встановлення ідентичності та виховання почуття приналежності до певної спільноти чи покоління. Використовуючи нові слова та вирази, молоді іранці можуть виражати свою індивідуальність, кидати виклик суспільним нормам і створювати власні мовні коди, які відрізнятимуть їх від старших поколінь.

Важливо відзначити, що перський молодіжний сленг постійно розвивається, і його специфічна лексика та вирази можуть змінюватися залежно від таких факторів, як регіон, соціальна група та вплив глобальних тенденцій. Тому зв'язок між неологізмами та перським молодіжним сленгом є динамічним і може змінюватися, оскільки мова продовжує адаптуватися до нових культурних і соціальних контекстів.

"Koronā" (کرونا) (від англійського слова «corona») – цей новий термін з'явився під час пандемії COVID-19 і використовується для позначення всього, що пов'язано з коронавірусом.

“Koronā čāqu” (کرونا چاقو) – буквально означає «COVID-ніж», який використовується для опису людини, яка постійно тривожиться та боїться заразитися вірусом.

Важливо відзначити, що перський молодіжний сленг постійно розвивається під впливом соціальних тенденцій, технологій і культурних факторів. Регулярно з'являються нові слова та вирази, що відображає динамічний характер мови молоді.

2.3. Особливості перекладу перського молодіжного сленгу та способи його передачі українською мовою

Перський молодіжний сленг, відомий своєю яскравістю та самобутністю, ставить перед перекладачами унікальні виклики через його культурні посилання, лексичні інновації та швидкі трансформації. У роботі було досліджено та проаналізовано труднощі перекладу перського молодіжного сленгу, проливаючи світло на культурні нюанси та лінгвістичні тонкощі, які сприяють його складності. Ось деякі особливості, які слід враховувати при перекладі перського молодіжного сленгу:

1. Культурне розуміння: щоб ефективно перекладати перський молодіжний сленг, дуже важливо добре розуміти перську культуру, соціальну динаміку та популярні тенденції серед перської молоді. Сильний вплив на перський молодіжний сленг має міське середовище, популярна музика, фільми та

соціальні мережі. Перекладачам варто слідкувати за останніми тенденціями та термінологією, якою користується перська молодь, оскільки це допоможе у швидкому розумінні сленгової лексики. Це допоможе вловити нюанси та точно передати передбачуване значення.

2. *Неформальний характер мови молоді*: перський молодіжний сленг зазвичай характеризується неформальним і розмовним характером. Він часто містить аббревіатури, акроніми та вирази, характерні для молодшого покоління. Важливо адаптувати мову, щоб вона відображала неформальний тон мови перекладу, української, зберігаючи при цьому її автентичність.

3. *Регіональні варіації*. Сленгові терміни та вирази можуть відрізнятися в різних регіонах Ірану та серед перськомовних громад по всьому світу. Перекладачі повинні враховувати цільову аудиторію та регіон, обираючи відповідні еквіваленти або пояснюючи регіональні відмінності у виносках чи дужках.

4. *Ідіоматичні вирази*: перський молодіжний сленг значною мірою покладається на ідіоматичні вирази, метафори та гру слів. Переклад цих висловів потребує глибокого розуміння культурного контексту та пошуку відповідних еквівалентів чи створення подібної гри слів українською мовою.

5. *Перемикання кодів*: перський молодіжний сленг часто включає перемикання кодів, що передбачає змішування перської з англійською чи іншими мовами. Перекладачі повинні знати про взаємодію між мовами та відповідним чином адаптувати свої переклади.

6. *Неологізми та інтернет-сленг*: на перський молодіжний сленг сильно вплинули інтернет-культура та цифрова ера. Він часто містить неологізми, аббревіатури та інтернет-сленг, як-от емодзі, меми та онлайн-вирази. Перекладачі повинні бути в курсі останніх онлайн-тенденцій і відповідним чином адаптувати свої переклади.

7. *Подвійний зміст і гра слів*: перський молодіжний сленг часто використовує гру слів, гру слів і подвійний зміст. Ці мовні прийоми може бути важко перекласти, зберігаючи їх гумор і передбачуване значення. Перекладачам

може знадобитися знайти творчі рішення або надати пояснювальні примітки, щоб зафіксувати очікуваний ефект.

8. *Розширення словникового запасу*: перський молодіжний сленг постійно розвивається, регулярно з'являються нові слова та вирази. Перекладачі повинні бути в курсі останніх тенденцій, стежити за платформами соціальних мереж і спілкуватися з перськомовною молоддю, щоб бути в курсі словникового запасу, що постійно змінюється.

Передати значення сленгової перськомовної одиниці, зберігаючи сенс та тон українською мовою є нелегким завданням для перекладача. У роботі було визначено та проаналізовано основні способи передачі перського молодіжного сленгу українською мовою:

1. *Контекстуальний переклад*: щоб точно перекласти молодіжний сленг, важливо розуміти контекст, у якому використовується сленговий термін. Варто враховувати загальне повідомлення, тон і цільову аудиторію розмови.

Дуже часто перекладач при трансляції сленгової лексики вдається до ряду трансформацій різного характеру. Одним з найбільш ефективних видів перекладацьких трансформацій є варіантні відповідники. Вони використовуються у випадках, коли одній лексемі мови джерела стаття двомовного словника пропонує декілька варіантів перекладу, і перекладачеві доводиться вибирати один з них. Варіантні відповідники є множинними, тобто, реалізуються у декількох способах перекладу даної одиниці мови джерела, причому вибір одного з варіантів продиктовується контекстом [6, с. 243]. Майстерність перекладача і полягає саме в здатності знайти ряд відповідників даній одиниці оригіналу і вибрати з цього ряду варіант, найбільш підхожий за даним контекстом

Приклад: «Dahan servis kardan» (دهن سرویس کردن)

Дослівно: обслуговувати чийсь рот

Значення: сильно дратувати когось

Дослівний переклад українською в цьому випадку звучить жахливо. Але воно має значення що ви дратуєте когось до смерті. Наприклад, ваш друг

потребує допомоги з проектом і телефонує вам 10 разів, щоб поставити запитання. Або людина не перестає говорити і зводить вас з розуму. *Dahan-am-o servis kard!* (Він мене справді дратував!)

Але це не обов'язково має бути людина, яка дратує. Наприклад, людина розповідає, що простіше щось роздрукувати і відредагувати на папері, тому що спроби зробити це на телефоні, *dahan-et servis miše!* (Це зовсім дратує!)

Але, як і багато інших перських фраз, тон відіграє важливу роль. Наприклад, "*mordam*" (مردم) (дослівний переклад: я помер) може означати що завгодно: від «мені було так соромно» до «я помер від сміху» чи «я виснажений», все залежить від того, як ви це говорите. *Dahan servis kardan* – те саме. Наприклад, ви дивитеся футбольний матч, і гравець забиває чудовий гол. Можна сказати, "*Dahan-at servis!* Який чудовий гол!"

У цьому сенсі це майже як *dam-et garm*.

Ви заохочуєте гравця – «От, молодець!» І навпаки, його можна використовувати як протест.

Ваш друг дає вам напрямки, куди кудись поїхати, і вони виявляються жахливими! Це займає вічність, і ви застрягаєте в пробці. Коли ти бачиш свого друга, ти кажеш:

«*Vābā, dahan-et servis!* Чувак, що це за напрямки були?"

2. *Дослівний переклад*: іноді сленгові терміни можуть мати дослівний переклад, який зберігає те саме значення в усіх мовах.

Приклад: "*či miği?*" (چی میگی؟) перекладається як "Що ти кажеш?" або "Що ти маєш на увазі?"

Проте, в більшості випадків, дослівний переклад не може дати адекватного розуміння оригінальної одиниці та вимагає більших зусиль від перекладачів.

3. *Еквівалентність або подібність*: доцільним при перекладі є пошук сленгових термінів чи виразів в цільовій мові, які мають подібне значення або передають однакові почуття.

Еквівалентні відповідники відіграють надзвичайно важливу роль у процесі перекладу. В деяких випадках за відсутності прямого еквіваленту можна

обмежитися стилістично нейтральними варіантами, що передають лише загальне значення сленгової одиниці. Таку функцію пошуку на українській мові достатньо експресивних і образних відтінків сленгізмів виконує сам перекладач. Якщо розглядати трансляцію деяких сленгових одиниць за допомогою стилістично нейтральних варіантів, то слід відмітити, що їх переклад неможна визнати достатньо експресивним.

Приклад: “Mariz” (مريض) — це сленговий термін, який використовується для опису чогось класного. Українською мовою можна використати такі слова, як «приголомшливо», «вражаюче», щоб передати подібне значення.

Приклад: " Мох-am ro xordi" (مخم را خوردی)

Дослівно: “Ти з’їв мій мозок”.

Українською мовою можна використати такі вирази, як « Ти виїдаєш мій мозок чайною ложечкою», щоб передати подібне значення.

4. *Пояснення або перефразування(описовий переклад)*: якщо прямий переклад неможливий або не відображає суті сленгового терміна, варто спробувати пояснити або перефразувати значення цільовою мовою.

Якщо функціональні аналоги або варіантні відповідності відсутні в мові перекладу, перекладач може вдаватися також до прийому компенсації втрат, сутність якого полягає в тому, що елементи змісту, втрачені при перекладі одиниці в оригіналі, передаються в тексті перекладу іншим засобом, причому необов’язково в тому ж самому місті, що і в оригіналі [8, с. 96]. Таким чином, в тексті перекладу створюється інший образ, такого же стилістичного напрямку. Перекладачеві важливіше забезпечити стилістичну адекватність перекладу у цілому, ніж зберегти точне розташування стилістичного прийому у тексті.

Приклад: "Gerun-eš kardi! " (گرونش کردی!) буквально означає "Ти зробив це дорогим!" У сленгу воно використовується для вираження здивування чи подиву чийось діями чи поведінкою. Перекладаючи це як "Ти переходиш межі!/ Заходиш занадто далеко!" допомагає передати основний сенс та емоційне навантаження. Ще одним прикладом може слугувати фраза «če daste gol be āb dādi?» (چه دسته گل به آب دادی?).

Дослівно: який букет квітів ти подарував воді?

Значення: що ти зробив не так, що ти наплутав?

5. *Культурна адаптація*: якщо сленговий термін значною мірою покладається на культурні посилення чи гру слів, може знадобитися адаптувати його відповідно до культурного контексту цільової мови.

Приклад: «دیوونه‌ای» (divune-yi) означає «божевільний» divāne (دیوانه). Щоб адаптувати його до української мови, можна використовувати вираз «бути несповна розуму» у контексті поведінки людини.

Іноді перекладачами використовується прийом адаптації культурних згадок у перському молодіжному сленгу, щоб зробити їх пов'язаними з українською культурою. Це може включати заміну конкретних імен, місць або посилень на українські еквіваленти.

Приклад 1: «Abulhasan Najafi» (ابوالحسن نجفی)

Дослівно: Аболгасан Наджафі (це той, хто написав книгу «Не пишімо неправильно» «غلط ننویسیم»)

Значення: Коли хтось має багато заперечень проти слів, вони називають його цим прізвиськом і кажуть: Необережний Аболгасан Наджафі! (بی خیال ابوالحسن نجفی) “bi xiāl ābulhasan najafi”

Приклад 2: “xar be xarāsān bordan” (خر به خراسان بردن)

Дослівно: взяти віслюка в Хорасан

Значення: робити марну роботу

Переклад: Бочка Данаїд.

6. *Пошук аналогічних сленгових фразеологічних одиниць* в українській мові, що мають те ж саме значення.

Приклад: “Āikiyu” (آیکيو)

Дослівно: IQ

Значення: розумний, кмітливий, це також використовується, щоб висміяти чийсь інтелект (да ти що який розумний!) При перекладі українською мовою можна використати такий фразеологізм як “Є голова на плечах, має світлу голову”.

7. Дуже поширеним видом трансформації у процесі перекладу сленгізмів є *заміна частин мови, або конверсія*.

Приклад: “Pānāsonik” (پاناسونیک)

Дослівно: Панасонік (назва компанії)

Значення: мила, красива.

У даному випадку іменник можна перекласти в ролі прикметника.

8. Нерідко при перекладі сленгізмів використовується й *антонімічний переклад*. Це типовий приклад комплексної лексико-граматичної трансформації, у якій одночасно здійснюються модифікації лексичної та синтаксичної структур. Антонімічний переклад спирається на логічний постулат, згідно з яким заперечення будь-якого значення можна прирівняти до ствердження протилежного йому значення. Цьому відповідає формально-логічна категорія контрадикторності.

Приклад: (برو جلو بوق بزن) "borow jelow buq bezan"

Дослівно: Піди вперед посигналь.

При перекладі ми можемо використати “не говори багато (зайвого)” для передачі сенсу сленгу.

9. *Виноски чи анотації*: у деяких випадках, особливо під час перекладу письмового матеріалу, перекладач може надати виноски чи анотації, щоб пояснити сленговий термін. Це дозволяє читачеві зрозуміти зміст, не перериваючи хід тексту.

Отже, переклад перського молодіжного сленгу представляє унікальний набір проблем через його культурні нюанси, лексичні інновації, швидкі трансформації та ідіоматичні вирази. Перекладачі повинні подолати ці труднощі, заглиблюючись у культурний контекст, залишаючись в курсі мовних тенденцій і залучаючи цільову аудиторію. Застосовуючи комплексний та адаптивний підхід, перекладачі можуть ефективно передати яскравість і дух перського молодіжного сленгу, забезпечуючи міжкультурне розуміння та сприяючи ефективній комунікації в лінгвістичному ландшафті, що постійно змінюється.

При перекладі сленгових одиниць варто використовувати двомовні глосарії або сленгові словники, що містять еквіваленти термінів перського молодіжного сленгу українською мовою. При відсутності таких ресурсів українською мовою, слід використовувати іншомовні джерела інформації. Детальний аналіз пояснення та прикладів використання сленгової одиниці, полегшить розуміння слова чи виразу, що потребує перекладу.

Використання автентичних контекстуальних прикладів допомагає продемонструвати, як перський молодіжний сленг використовується в розмовах або публікаціях у соціальних мережах. Це може допомогти україномовним читачам зрозуміти відповідне використання та конотації.

Створюючи та використовуючи платформи соціальних мереж, форумів або спільнот, створених для мовного обміну, можна знайти людей, які розмовляють перською та українською мовами та цікавляться сленгом. Залучення носіїв мови значно полегшить процес вивчення цього мовного пласту та роботу над перекладом та адаптацією сленгу. Цей спільний підхід може допомогти вловити суть та забезпечити точну передачу сленгової одиниці.

Слід пам'ятати, що переклад сленгу вимагає креативності та культурної чутливості. Важливо збалансувати збереження автентичності вихідної мови та зробити її доступною та зрозумілою для цільової аудиторії. Переклад молодіжного перського сленгу українською може бути складним через культурні та мовні відмінності між двома мовами.

Висновки до другого розділу

Зважаючи на відсутність офіційної класифікації тематичних груп в перському молодіжному сленгу, нами у ході дослідження та опрацювання 117 сленгізмів було виділено десять основних лексично-семантичних полів, які є найпопулярнішими серед іранської молоді. Технології, гумор, міжособові стосунки, шкідливі звички, культура, бізнес, мода, політика, спорт та ненормативна лексика. Кожна з цих груп відображає реалії та інтереси молодіжного оточення. Також нами була розроблена діаграма за частотністю

вживання кожної з тематичних груп серед іранської молоді. Найбільш частотними сферами вживання сленгізмів є «Гумор» – 21%, «Технології, соціальні мережі» – 14% та «Бізнес» – 12%, «Міжособові стосунки» – 11%, «Шкідливі звички» – 11%, «Мода» – 8%, «Культура» – 7%, «Лайливі слова» – 7%, а найменш поширеними є «Політика» – 4% і «Спорт» – 5%.

Наявність іншомовних запозичень, абрєвіатур, скорочень, неологізмів та смайликів/емоджі (в письмовому варіанті) – є стилістичними особливостями перськомовного молодіжного сленгу. Вони функціонують у мові в якості метафор, ідіом та надають мові глибини та креативності, створюючи яскравий ефект. А неформальна вимова часто є непідвладною офіційним законам вимови та викликає ефект виокремлення та непідкорення стандартним правилам.

Переклад перськомовних лексем молодіжного сленгу та дотичного до нього молодіжного комп'ютерного та СМС-сленгу українською мовою є складним процесом. Основними способами перекладу таких одиниць є: дослівний переклад, контекстуальний переклад, пошук еквівалентів, описовий переклад з елементами культурної адаптації.

Переклад сленгізмів найчастіше здійснюється за допомогою еквівалентних відповідників. Цей спосіб забезпечує максимально можливий лінгвістичний ступінь збереження змісту оригіналу в перекладі. Нерідко перекладачеві доводиться здійснювати вибір оптимального відповідника, детально вивчаючи ширший контекст, беручи до уваги умови написання тексту, позицію автора оригіналу, історичне тло тощо. Перекладач повинен незмінно використовувати фонові знання, творчий досвід, майстерність та загальну ерудицію.

ВИСНОВКИ

Проведене дослідження дало підстави зробити такі висновки:

Вивчення молодіжного сленгу в сучасних реаліях активного технологічного розвитку та розширення міжнародних зв'язків стрімко набуває значущості. Безліч дефініцій поняття сленг та розходження позицій науковців щодо цього питання вказує на його невичерпність і безсумнівну малодослідженість.

Узагальнюючи проведений аналіз близьких за значенням дефініцій, можна зробити висновок, що «молодіжний сленг» – це «пласт мови, який складається з лексичних одиниць, що виходять за межі літературної норми, вирізняються високим ступенем емоційно-експресивного забарвлення та використовуються молоддю для виокремлення своєї соціальної групи у суспільстві».

Важливо звернути увагу на такі характерні риси, притаманні перському молодіжному сленгу, як динамічність у часі, нестійкість, перехідність, швидка асиміляція та гумористичність. Сукупність цих рис свідчить про те, що сама мова є динамічною системою, що постійно стрімко розвивається, збагачуючись новими поняттями, які номінують нові винаходи та явища нашого світу.

Саме молодіжний сленг відбиває ті реалії та особливості світобачення молоді, які відрізняються від інших носіїв національної мови. Факторами, що впливають на виокремлення молодіжного сленгу серед підсистем, є: соціальне оточення і коло спілкування молоді, відмінність поля інтересів молоді від старшого покоління, відмінність в поглядах на життя тощо, соціальне коло діяльності (навчання, спільні інтереси). Таким чином, утворюється певна мовно-культурна спільнота, яка характеризується своїми особливостями. Оскільки молодіжний сленг є атрибутом молодіжної культури, то він разом з реаліями цієї культури засвоюється у процесі соціалізації.

У ході дослідження було здійснено аналіз основних функцій сленгової лексики. Сленг виконує найрізноманітніші функції, що тісно пов'язані між собою: комунікативну, когнітивну, номінативну, експресивну, світоглядну, езотеричну, ідентифікаційну та функцію економії часу. Основною функцією

сленгу є, безперечно, експресивна. І це пов'язано з тим, що сленг – це історично сформований нестандартний розмовний, рухливий та експресивно забарвлений шар лексики, що носить часто жартівливий та грубоватий відтінок.

Одним із чинників у формуванні сленгових лексем є спорідненість людських інтересів. В Ірані перський молодіжний сленг за останні роки зазнав значних трансформацій, породивши різні тематичні групи. Ці тематичні групи не лише демонструють лінгвістичну творчість перської молоді, але й дають змогу зрозуміти її інтереси, цінності та прагнення. Нами була розроблена класифікація перського молодіжного сленгу за лексико-семантичними полями. Було виділено десять основних тематичних груп: технології, гумор, міжособові стосунки, шкідливі звички, культура, бізнес, мода, політика, спорт, ненормативна лексика.

У ході дослідження було опрацьовано 117 одиниць перського молодіжного сленгу, які були поділені на зазначені вище лексико-семантичні групи, що також було проаналізовано за частотністю вживання у мові. За частотою вживання перелічені лексико-семантичні групи можна розподілити так: гумор – 21%, технології – 14%, бізнес – 12%, міжособові стосунки – 11%, шкідливі звички – 11%, мода – 8%, культура – 7%, лайливі слова – 7%, спорт – 5% та політика – 4%.

Окрім тематичних груп, у ході роботи було досліджено стилістичні особливості функціонування сленгу. Наявність аббревіатур, скорочень, часте використання іншомовних слів, неологізмів та перемикування кодів є результатом міжнародного культурного обміну та впливу технологічного процесу, а неформальний характер фонетичної вимови відрізняє молодіжний сленг від літературної перської мови. Молодіжний сленг часто виконує метафоричну функцію в мові для опису людей, предметів чи явищ за допомогою нових яскраво-експресивних мовних засобів.

Цей процес настільки швидкий, що словники не встигають фіксувати нові сленгові одиниці. Вживання, подекуди, відбувається несвідомо (з приводу мовної моди). Відповідно використання «просунутішої» лексики вибудовує бар'єр між поколіннями.

Перекладати перський молодіжний сленг можна використовуючи різні перекладацькі прийоми та трансформації: дослівний, контекстуальний, описовий переклад, калькування, пошук еквівалентів, культурна адаптація. При перекладі сленгу в основному слід притримуватися двох напрямів – або пошук аналогічного відповідника, що володіє приблизно такою ж експресивністю, або ж шляхом підбору найбільш близького по емоційній забарвленості відповідника з розмовного шару мови. Велику значущість при цьому відіграють «фонові знання» про сленг, тобто інформація про ситуацію використання відповідного сленгізму. Подібна інформація, на жаль, слабо відображається в сучасних двомовних словниках. Все це в певній мірі ускладнює роботу професійних перекладачів і призводить до помилок при перекладі сленгових одиниць.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Антрушина Г. Б. Лексикология английского языка. Педагогика, 2001. 220 с.
2. Білодіда І. К. Словник української мови: в 11 тт. АН УРСР. Інститут мовознавства; Наукова думка, 1970–1980. 340 с.
3. Глазова О. П. Жаргон і сленг: як ставитись до них словеснику? URL: http://elibrary.kubg.edu.ua/2651/1/O_Glazova_MD_9_IPPO.pdf
4. Дегтярьова І. О. Стилiстичнi засоби мовної економiї у постмодернiстському тексті. Дослідження з лексикологiї i граматики української мови. 2012. №12. С. 133–141.
5. Дубенко Д. С., Данилюк І. Г. Вікові особливості вживання сленгізмів. Кривий Ріг. 2022. С. 34-39.
6. *Енциклопедія Українознавства*: В 10 т. Перевидання в Україні: Т. 9. Львів: НТШ, 1993-2000. 116 с.
7. Захарченко Т. Е. Английский и американский сленг. АСТ, 2009. 133 с.
8. Иванова Г. Р. Функции сленга в речевой деятельности американских студентов Когнитивные и коммуникативные аспекты английской лексики. 1990. 133 с.
9. Кондратюк Т. М. Словник сучасного українського сленгу. Харків, Фоліо. 2006. 352 с.
10. Корнелаєва Є. В. Сленг як об'єкт лінгвістичного дослідження. Одеський національний морський університет. 2019. 81 с.
11. Мацюк Г. П. Сучасна соціолінгвістика: тенденції в розвитку теорії і завдання. Мова і суспільство. 2010. №1. С. 5-20.
12. Низенко Я., Григоренко Н. Основні труднощі адекватного перекладу нестандартної лексики англійської мови. 2021. URL: http://www.rusnauka.com/16_NPRT_2012/Philologia/6_111668.doc.htm
13. Партико З. В. Прикладна і комп'ютерна лінгвістика : Вступ до спеціальності : навч. посібник. Львів : Афiша, 2008. 224 с.

14. Пашинська Л. М. Особливості творення й функціонування неофразем у сучасному українському мас-медійному дискурсі. Л. М. Пашинська. Вісник КНЛУ. 2016. №19. С. 95-101.
15. Петришин О. Л. Новітні англомовні запозичення як засіб міжкультурної комунікації. *Young Scientist*. 2018. № 3.1 (55.1). URL: <http://molodyvcheny.in.ua/files/journal/2018/3.1/33.pdf>.
16. Селіванова О. О. Сучасна лінгвістика: напрями і проблеми: Підручник. Полтава: Довкілля-К, 2008. 712 с.
17. Селіванова О. О. Сучасна лінгвістика: термінологічна енциклопедія. Полтава : Довкілля-К, 2008. 711 с.
18. Ставицька Л. Арго, жаргон, сленг. Київ: «Критика», 2005. 42 с.
19. Ставицька Л. Проблеми вивчення жаргонної лексики : Соціолінгвістичний аспект. *Українська мова*. 2001. № 1. С. 55–68.
20. Ставицька Л. О. Арго, жаргон, сленг. Київ: Критика, 2005. 462 с.
21. *Українська мова*: Енциклопедія. К.: Укр. Енциклопедія, 2000. 608 с.
22. Устінова О. О. Студентський сленг: соціолінгвістичний аспект. Національний університет «Острозька академія». 2012. 76 с.
23. Хомяков В. А. Введение в изучение сленга – основного компонента английского просторечия, 1971. 176 с.
24. Чорна А. М. Специфіка відтворення молодіжного сленгу українською мовою в сучасному китайськомовному телевізійному дискурсі 2019. 12 с.
25. Cambridge dictionary online. URL: <https://dictionary.cambridge.org/dictionary/english/slang>
26. Eble C. C. College slang 101. Georgetown, CO: Spactacle Lane Press, 1989. 95 p.
27. Eble C. C. Slang & Sociability: In-group Languages among College Students. Chapel Hill : University of North Carolina Press, 1996. 228 p.
28. Eble C. C. Slang & Sociability: In-group Languages among College Students. Chapel Hill : University of North Carolina Press, 1996. 240 p.

29. Flexner S.B. Preface to the Dictionary of American Slang / New Dictionary of American Slang edited by Robert L. Chapman. New York, 1980.
30. Jespersen O. Language its Nature Development and Origin. 1922.
31. New Webster's Dictionary and Thesaurus of the English Language. USA : Lexicon Publications, Inc., 1993. 1149 p.
32. Noadishaan. Online forum. URL:
<https://noandishaan.com/forums/topic/22782-%D8%A7%D8%B5%D8%B7%D9%84%D8%A7%D8%AD%D8%A7%D8%AA-%D8%B9%D8%A7%D9%85%DB%8C%D8%A7%D9%86%D9%87-%D8%B2%D8%A8%D8%A7%D9%86-%D9%81%D8%A7%D8%B1%D8%B3%DB%8C-%D9%88-%D9%85%D8%B9%D8%A7%D9%86%DB%8C-%D8%A2%D9%86%D9%87%D8%A7/>
33. Oxford English Dictionary. URL: <http://stylistics.diary.ru/p195044646.htm>
34. Persian Hub: сайт іранського кіно. URL:
<https://www.imvbox.com/en/tags/persianhub>
35. P30 World: online forum. URL: <https://www.p30world.com/>
36. Rahnama online: forum. URL: <https://www.facebook.com/jaidad.af/>
37. Sara Hashemi Shahraki Check This One out: Analyzing Slang Usage among Iranian Male and Female Teenagers. URL:
<https://www.ccsenet.org/journal/index.php/elt/article/view/10791/0>
38. The Concise English Dictionary of Annandale. 1910. 498 p.
39. Zabanshenas: sāyt-e āmuzeš-e zabān-e engelisi. URL: <https://zabanshenas.com/>
40. کریمیان، زینب. زبان مخفی جوانان. سایت تحلیلی خبری "عصر ایران".
 تاریخ انتشار: ۱۳۸۸/۰۹/۲۶.
 URL:
<https://www.asriran.com/fa/news/94104/%D8%B2%D8%A8%D8%A7%D9%86-%D9%85%D8%AE%D9%81%DB%8C-%D8%AC%D9%88%D8%A7%D9%86%D8%A7%D9%86>

ДОДАТКИ

Класифікація перського молодіжного сленгу за
лексико-семантичними полями

№	Транскрипція	Значення (переклад)	Оригінал
		Технології	
1.	gajet	Гаджет (електронний пристрій)	گجت
2.	tekno	Технології	تكنو
3.	geim	Відеоігри / людина що багато часу проводить за відеоіграми	گیم
4.	mob	Мобільний телефон	موب
5.	onlā	Онлайн	انلا
6.	interneti	Той хто одержимий інтернетом	اینترنتی
7.	lāg	Скорочення від “vlog” (створення та обмін відеовмістом онлайн)	لاگ
8.	sošāl	Скорочення від “social media”, соц. мережі	سوشال
9.	imoji	Емоджі	ایموجی
10.	filter	Фільтри, ефекти редагування фото	فیلتر
11.	zum kardan	Спілкуватись через онлайн-платформу Zoom	زوم کردن
12.	bežang	Позначати тегом/ позначити когось іншого в публікації в соціальних мережах	بزنګ
13.	heštēgi	Використання хештегів в онлайн-розмовах	هشتگی
14.	tilif	Номер телефону	تیلیف
15.	āxarše	Гаджет останньої моделі, найновіший	آخرشه

16.	mobāil	Мобільний телефон	موبایل
		Гумор та насмішки	
17.	qaribe-xāri	Фраза для висміювання аутсайдерів	غریبه‌خواری
18.	guzāle	Незграбна людина, що схильна до кумедних помилок	گُزاله
19.	dardnāk	Використовується з сарказмом, щоб висміяти когось за надмірну драматичність або перебільшення ситуації	دردناک
20.	mozāhem	Людина, яка постійно ображається	مزاحم
21.	joje	Нудна, позбавлена ентузіазму людина	جوجه
22.	tike andāxtan	Знущатись, глузливе зауваження	تیکه انداختن
23.	kerm rixtan	Підколювати, дошкуляти комусь (в негативному сенсі)	کرم ریختن
24.	ānten	Балакуча людина	آنتن
25.	askel kardan	Знущатись з когось	اسکل کردن
26.	bače šahri	Знак презирства до багатих і вищого соціального класу	بچه شهری
27.	rāče xār	Підлесник, той хто постійно догоджує	پاچه خوار
28.	padide	Дуже дивна людина	پدیده
29.	jā suiči	«Прилипало», людина що постійно нав'язується	جا سویچی
30.	xāk andāz	Людина, яка втручається не в свої справи	خاک انداز
31.	xāli band	Брехун	خالی بند
32.	xiār-e šur	Людина без почуття гумору	خیار شور
33.	dombe	Дуже лінива людина	دمبه

34.	zaridan	Пліткувати, говорити дурниці	زریدن
35.	zi-zi	Чоловік, який завжди слухняний і послідовник своєї дружини.	ز ذ
36.	sāzmān-e senješ	Той, хто багато запитує	سازمان سنجش
37.	sāzmān-e gušt	Товста людина	سازمان گوشت
38.	šāsi-ye boland	Людина, що має високий зріст	شاسی بلند
39.	šokolāt	Той, хто лише погрожує, але не наважується битися	شکلات
40.	golābi	Ледачий	گلابی
41.	jik-jirk	Балакучий	جیر جیرک
		Міжособові стосунки	
42.	‘āšqāne	Опис стосунків або дій, які є ласкавими, пристрасними або любовними	عاشقانه
43.	‘ešq-e mamnu’	«Заборонене кохання» (табуйовані стосунки)	عشق ممنوع
44.	gerdāb	Складні, драматичні стосунки	گرداب
45.	dige nemitarsam	Людина, якій раніше розбили серце, але тепер вона готова до нових стосунків	دیگه نمیتارسم
46.	xātere	Термін використовується для опису ностальгічного або пам’ятного моменту у відносинах	خاطره
47.	‘azizam	Ласкавий вираз, який використовується між партнерами, подібним до «кохана» або «мила»	عزیزم
48.	‘ešq bāzi	Опис стосунків, коли партнери не сприймають серйозно одне одного і більше зацікавлені у випадковому флірті або короткочасних романах.	عشق بازی

49.	dour-et begardam	«Я так сильно тебе кохаю, я захоплююся тобою, і я зроблю для тебе все».	دورت بگردم
50.	ājor	Неромантична, холодна людина	آجر
51.	del-am barāye to tang šode	Сумувати за кимось (досл. моєму серцю тісно без тебе)	دلَم برای تو تنگ شده
52.	havā do nafare ast	Дощова погода, що найкраще підходить для романтичної прогулянки (досл. погода для двох)	هوا دو نفره است
53.	jigar-et rā boxoram / jigar-e mani	Обидві ідіоми використовуються, коли вам хтось дуже подобається. Чоловіки часто використовують цей сленг під час флірту з молодими дівчатами.	جگرت را بخورم / جیگر منی
54.	qorbān-et berām	«Нехай я буду принесений в жертву тобі» означає «я обожнюю тебе, я тебе дуже сильно люблю».	قربانت برام
		Шкідливі звички	
55.	āb-e tarab	Алкогольні напої (досл. вода радості)	آب طرب
56.	āb-e dam	(Досл. «вода дихання») використовується для позначення алкогольних напоїв, особливо коли мовець хоче підкреслити вплив алкоголю на душевний стан чи досвід вживання алкоголю	آب دم
57.	tirix	Куріння сигарет, використовується метафорично для опису дії вдихання диму	تیریک
58.	taxrib	Буквальний переклад «знищення». У контексті воно означає що куріння може мати негативні наслідки для здоров'я	تخریب

59.	māii	Опис стану перебування під впливом речовин, зокрема куріння марихуани що змінюють свідомість.	مایه
60.	'araq	Термін зазвичай відноситься до дистильованих спиртних напоїв, таких як горілка, віскі або бренді.	عرق
61.	xarāb	Термін для позначення алкоголю або дуже п'яну людину	خراب
62.	nušidan	Досл. «пити», але іноді використовується метафорично для позначення куріння. Це більш невимушений вислів, який використовується для вказівки на куріння сигарети чи кальяну.	نوشتیدن
63.	ahl-e baxiye	Використовується для позначення людини, що вживає наркотичні речовини (досл. житель швів)	اهل بخیه
64.	tagri zadan	Блювота після вживання алкоголю, куріння	تگری زدن
65.	fazānavard	Наркоман (досл. астронавт)	فضانورد
66.	savār deraxt angur	П'яниця, що випив занадто багато та спіткнувся	سوار درخت انگور
		Культура	
67.	farhang-e šor	Термін стосується популярної культури, включаючи музику, фільми та розваги	فرهنگ شور
68.	kālč'er	Походить від англійського слова «culture» і використовується для позначення загального стилю життя, тенденцій і уподобань перської молоді	کالچر

69.	kulĉe	Щось, хтось, хто є модним або в курсі останніх культурних тенденцій	کولچه
70.	taksi	Особа, яка діє як посередник або фасилітатор культурного досвіду	تکسی
71.	xone kon	Людина, яка бере активну участь у культурних заходах, вечірках і зібраннях.	خونه کن
72.	sāb	Скорочення від субтитрів, тобто відео з субтитрами	ساب
73.	film bomb	Фільм, який вважається надзвичайно хорошим або вражаючим	فیلم بمب
74.	ji-pār	Популярна музика, часто західна поп-музика.	جی پاپ
		Бізнес та гроші	
75.	dolāri	Багата людина	دلاری
76.	pul-e to tize	Людина, яка добре вмє заробляти гроші або має хист до бізнесу.	پول تو تیزه
77.	totāl	Людина, яка є фінансово забезпеченою або багатою.	توتال
78.	divune-ye pul	Досл.«божевільний від грошей» і використовується для опису людини, яка одержима грошима або надмірно зосереджена на накопиченні багатства.	دیوونه‌ی پول
79.	puldār	Багата людина	پولداری
80.	risk-xāh	Описує людину, яка ризикує, особливо в бізнесі	ریسک‌خواه
81.	kasb-o kāri	Бізнес, підприємництво, бізнесмен	کسب و کاری

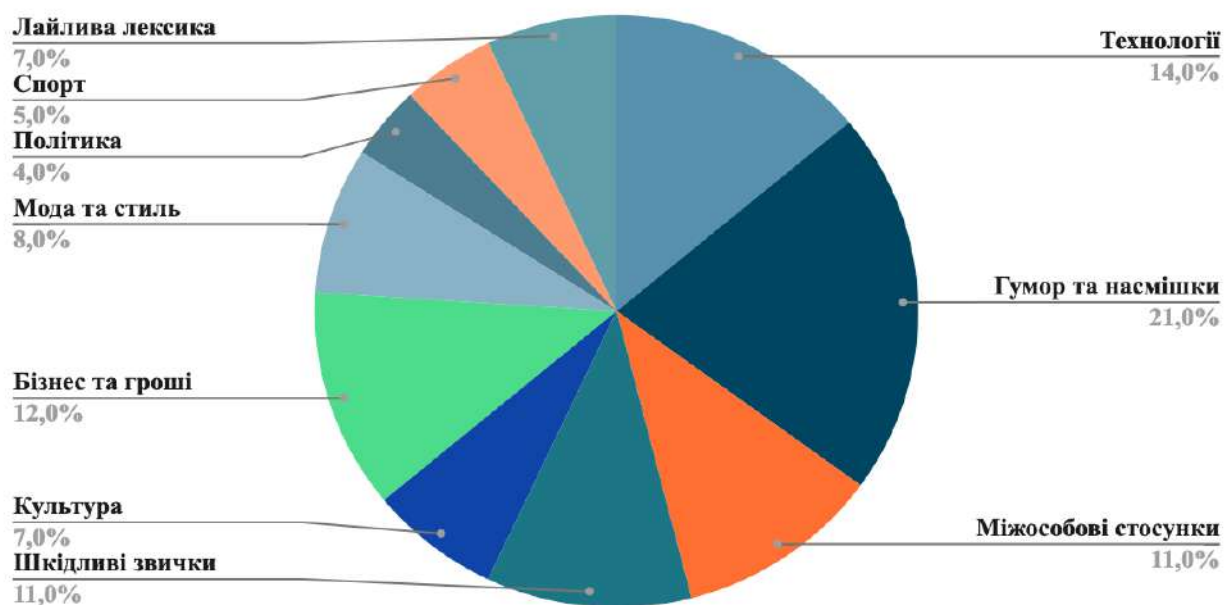
82.	bazāzi	Людина, яка вміє торгуватися або вести переговори про нижчі ціни	بازای
83.	milioneri	Дуже багата людина, мільйонер	میلیونری
84.	košte-ye pul	«Вбивця грошей», ця фраза стосується того, хто витрачає гроші екстравагантно або швидко	کشته‌ی پول
85.	forsat-talab	Людина, яка завжди шукає можливості заробити гроші або отримати перевагу в бізнесі.	فرصت طلب
86.	biznis-kolāhbardār	Шахрай – це відноситься до тих, хто бере участь у шахрайських або нечесних бізнес-схемах	بیزنیس کلاهبردار
87.	āqā-ye zāde	Мажор (використовується для дітей впливових і відомих людей, які покладаються на цей вплив)	آقا زاده
88.	jīb-e molā	Натяк на жадібність у збиранні грошей, кишень мулли зазвичай дуже велика, і її важко наповнити.	جیب ملا
		Мода та стиль	
89.	kulāk	Той, хто одягається стильно або модно	کولاک
90.	lahze	Буквально означає «момент», але в контексті моди воно використовується для опису того, що зараз є модним	لحظه
91.	zibāst	Щось естетичне та дуже привабливе	زیباست
92.	jadid	Дослівно “новий” позначає останні модні тенденції або новинки в індустрії моди	جدید

93.	bālābāni	Термін стосується тих, хто носить штани, підтягнуті високо, часто вище талії	بالابانی
94.	dast-o panje	Людина, яка приділяє багато уваги своєму вбранню та зовнішньому вигляду	دست و پنجه
95.	šamdoni	Від англ. «sham» і використовується для опису того, хто одягається в кричущий або яскравий спосіб	شمدونی
96.	česān-e fesān	Перебільшення в макіяжі	چسان فسان
97.	dāf	Дуже гарно вдягнута дівчина, яка привертає увагу зовнішністю з першого погляду	داف
98.	haz	Щось старомодне, не сучасне	خز
		Політика, громадська активність	
99.	siyāsātābād	Стан, коли політичні питання домінують у розмові чи ситуації	سیاست آباد
100.	politik	Політичні питання та дискусії	پلیتیک
101.	sošālāktivist	Людина, яка активно бере участь у громадській діяльності	سوشالاکتیویست
102.	ruz-e nohom-e dei	Досл. «9-е Дея», ця фраза стосується дати іранського сонячного календаря гіджри (що відповідає 30 грудня). В цей день в Ірані відзначають День студента і цю дату пов'язують із студентськими протестами та активізмом.	روز نهم دی
103.	jang zade	Буквально означає «постраждалий від війни», цей термін використовується для опису тих, хто бере активну	جنگ زده

		участь у протестах і бере участь у конфронтації з владою	
		Спорт	
104.	bāmzehtarin bālāye divār	Той, хто чудово вміє лазити по стіні або займається паркурром	بامزهترین بالای دیوار
105.	barge-barge	Людина, що класно катається на сноуборді	برگهبرگه
106.	taxte-bāz	«Гравець на дошці», це означає скейтбордиста	تختهباز
107.	futsāli	Людина, хто грає в футзал (міні-футбол)	فوتسالی
108.	golzan	Досвідчений бомбардир у футболі чи будь-якому іншому виді спорту	گلزن
109.	basketaš	Позначення баскетболістів або вболівальників.	بسکتاش
		Ненормативна лексика	
110.	pedarsag	Досл. “собачий батько”, означає дурень, нікчема	پدر سگ
111.	kir	Буквально означає пеніс. У молодіжному сленгу це слово як відповідь означає «замовкни»	کیر
112.	kos nagu!	Означає “припини фігню” Частина іменника (kos) – це сленг на фарсі, що означає піхву. З іншого боку, дієслівна частина (nagu) означає «перестань говорити / не кажи»	کس نگو!
113.	boxor-eš!	Використовується для приниження, щось на кшталт “Поцілуй мене в дупу”	بخورش!
114.	be kiram	Означає грубий варіант “мені все одно”, “байдуже” “пофіг”	به کیرم

115.	osgol	Дурень, лох, розумово відстала людина	اوسگول
116.	peste xānom	Дослівно “фісташкова дама”, означає “повія”	پسته خانم
117.	ān-e tilit	Дівчина легкої поведінки, повія	آن تیلیت

Класифікація перського молодіжного сленгу за тематичною ознакою

Рис. 1 Класифікація молодіжного сленгу сучасної перської мови за сферами вживання